

ԳԵԹՍԵՄԱՆԻ ՊԱՐՏԻԶՈՒՄ

(Моление о чашѣ)

Ն Ի Կ Ի Տ Ի Ն Ի Ց

Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ մի՝ անկաւ 'ի վերայ
երեսաց իւրոց, կաց յաղօթս և ասէ. Հայր Իմ, եթէ
հնար է՝ անցցէ բաժակս այս յինչն, բայց ոչ որպէս
ես կամիմ, այլ որպէս Դու:

Մատթէոս, գլ. ԻԶ. էջ 60.

Ահա արեւուտն Հրբէաստանի
Ոսկեվառուում է՝ կրակած հորիզոն,
Եւ շուրջ թափանցիկ մէգ-մառախուղի
Շրջարշ ծաւալում նիրհուն երեկոն:
Եւ վերջալուսի շողերով վառուած՝
Վեր է ամբառնում փառահեղ, անխռով,
Դաշտերի գոգից լեառը Զիթենեաց
Իւր անուշաբոյր, հոխ այգիներով:
Եւ փայլփրլում են նրբա չորս բոլոր
Կենդանանրկաւր, թովի՛չ պատկերներ—
Այստեղ պսակում են լեռ, հովիտ ու ձոր
Երուսաղէմի հոյակապ շէնքեր:
Դէպի արեւելք—Յորդանան սահուն,
Գաբաղ, Գարազին լեռները հեռւում,
Շուրջը հովիտներ թաւապատ, նիրհուն

Պատկերանում են մըշուշի միջում:
 Եւ Մեռեալ ծովը՝ ասես խոր քընում
 Իւր յըստակ փայլով երկինք է նայում.
 Իսկ անտեղ, հեռուն, գէպի արեւմուտ,
 Միջերկրականի լազուր ալիքներ
 Անգոր քերում են ափերն աւազուտ,
 Լայնաձիգ ափեր, որպէս պարիսպներ...
 Մթնում է... չորս կողմն հանգիւստ է խորին...
 Գիշերն իւր ցոլուն աստղերն է վառում,
 Եւ Գեթսեմանի պարտէզն այդ ժամին
 Լիալութիւնն է վառ լուսաւորում:
 Եւ այնտեղ թաւշեայ դալարի վերայ,
 Անուշ հովանում ձիթենիների՝
 Երեք առաքեալ քընած են ահա—
 Երեքն էլ թարգման Տիրոջ պատուէրի.
 Եւ նրաց նինջը քաղցր է ու անդորր:
 Բայց ժանտ աշխարհն էր անաթափ քընած.
 Անցեալի մեղքն էր, մեղքը դարաւոր
 Սերունդից—սերունդ նըրան կաշկանդած:
 Եւ որպէս մի բիծ անփառք գոյութեան՝
 Կըրում էր աշխարհն անէծք նախահօր.
 Ամեն դար իր հետ բերում էր նրան
 Խոցող վերքի պէս չարիք նորանոր...
 Եւ Ուսուցիչն էր միայն այդ ժամին
 Արթուն ու ըզգաստ ամբողջ աշխարհում.
 Անհաղորդ հանուր մեղքին ու չարին՝
 Մարդկային անշուք վիճակն էր խորհում:
 Եւ նա անձնուէր վեհ ճըշմարտութեան՝
 Նախատեսնում էր խաչն ու Գողգոթան.
 Եւ սըրտում վըշտի յուլմունք ու ցասում,
 Հօրն էր մեն-մենակ Որդին աղերսում.
 «Ո՛հ, Հայր իմ, Հայր իմ, անմըւունչ թախծից-
 Ես տառապում եմ, հոգիս նուաղում,
 Եւ գալիք օրուան տըխուր պատկերից
 Իմ ճընշուած սըրտից արիւն է հեղում:

Ես գիտեմ, այդ օրն կը գայ անկասկած,
 Եւ Աստուածորդին ողջակէզ դարձած՝
 Ամբոխի ձեռքով կը մատնուի մահուան՝
 Ազատ կեանք տալով համայն մարդկութեան...
 Եւ թագապըսակ, տիրական գրլխիս
 Կը թընդայ անէծք վայրագ խուժանի.
 Նա անարգելով սուրբ գործը Ձոհիս՝
 Այդ գործը թունտա ծաղրի կը հանի:
 Եւ նոքա, որոնց խաչիս վերայից
 Սիրոյ, օրհնութեան շընորհ կ'առաքեմ,
 Նոքա չարախինդ, հրպարտ, ռխալից՝
 Ձեռք կը բարձրացնեն իրանց Փըրկչի գէմ...
 Ո՛հ, Հայր Իմ, Հայր Իմ, անցցէ այս բաժակ,
 Դժոն է ինձ համար տեսնել, թէ ինչպէս
 Չարիք է գործում աշխարհ սանձարձակ,
 Իր մօտ փըրկութեան կոյր հանդիսատես:
 Բայց եթէ, Հայր Իմ, Քո ժողովրդին
 Փառք պիտի բերէ Իմ անարագութիւն,
 Փոյթ չէ, մահանայ թող Մարդոյ Որդին՝
 Հանուրին բաշխած սուրբ ազատութիւն:
 Աղօթքն աւարտած, տըխուր, վըշտագին
 Մօտեցաւ Քրիստոս աշակերտներին
 Եւ նրանց անգորր նիրհը տեսնելով՝
 Դարձաւ ու ասաց, «Վեր կացէք շուտով,
 Հասե՛լ է ժամը, շուտ աղօթք արէք,
 Որ անփորձ մընաք, չը գայթակղուէք,
 Որ ձեր սըրտերում հաւատն ամրացած՝
 Հաւատով ելնէք փորձանքի դիմաց»:
 Ասաց և հանդարտ հեռացաւ կրրկին
 Այնտեղ, ուր առաջ Նա արտասուում էր,
 Եւ մի նոր վըշտով համակուած հոգին,
 Նա ծունկ խոնարհեց և աղօթում էր.
 «Հայր Իմ, Դու աշխարհ ինձ առաքեցիր,
 Բայց ահա աշխարհն ինձ չէ ընդունում.
 Սէր քարոզեցի նորան անձանձիր,

Բայց նա բարբառիս ականջ չէ դնում.
 Ես բուժում էի հեգ հիւանդներին,
 Թըշնամիներին համար աղօթում:
 Եւ ինձ խաբեբայ կոչած՝ իմ գլխին
 Երուսաղէմն էր սեւ լուտանք թափում:
 Ես մարդկանց խաղաղ կեանք աւանդեցի,—
 Մարդիկ դատով են Անպարտիս սաստում.
 Ես մեռեալներին կեանքի կոչեցի,—
 Աշխարհն ինձ համար խաչ է պատրաստում...
 Ո՛հ, Հայր Իմ, Հայր Իմ, լրսէ իմ խընդրուած,
 Անցցէ ինձանից այս դառըն բաժակ.
 Դու լուսոյ ըսկիզբ, Դու սիրոյ Աստուած,
 Դու ես եւ հըզօր, եւ կարող միակ:
 Բայց թէ որ պէտք է իմ արեան գընով
 Մեղսալից երկիրն հաշտուէ երկնի հետ,
 Ես խաչ հանուելու պատրաստ եմ սիրով,
 Թող օրհնեալ լինի Քո կամքը յաւէտ»:
 Եւ մի լուռ թախիժ սըրտում թագուցած՝
 Մօտեցաւ դարձեալ երկրորդ անգամը
 Աշակերտներին անխըռով նիրհած
 Եւ ասաց. «Ելէք, հասե՛լ է ժամը.
 Հեռու չէ արդէն փառքի յաղթանակ,
 Անհաշտ խաւարի և լուսոյ մըրցում:
 Աղօթէք—շուտով երկրի դառն վիճակ
 Այս արեան օրը կը ստանայ լուծում»:
 Ասաց և նորից նա մեկուսացած
 Զիթենիների անդօրը հովանում
 Սկսեց տըրտմիլ և ծունկ խոնարհած՝
 Դարձեալ լալիս էր ու աղօթք անում:
 Ո՛հ, Հայր Իմ, Հայր Իմ, ծանր է իմ վիճակ,
 Միտքըս վարանում, միտքըս մըթնանում,
 Մարդկային ազգի չարութիւնն համակ
 Որդուդ վերայ է միայն ծանրանում:
 Մարդկութեան արատ, դարերի ամօթ—
 Ո՛ղջը տանելու հոգիս է յօժար,

Բայց իբրև ես մարդ՝ դժի եմ կարօտ,
 Ընկճում, լքվում է մարմինըս տրկար...
 Հայր Իմ, առաքիր փրկութիւն ազգիդ,
 Տոբ կարող Ինձ այժ սրխադործութեան,
 Եւ ուրախ սըրտով կը մեռնէ Որդիդ,
 Որպէս մի Մեծ Զոհ հանուր հաշտութեան...»
 Եւ նա ընկղմուեց ջերմ աղօթքներում՝
 Զեռքերն ու հայեացքն ամբարձած երկինք...
 Տառապման հուրն էր նորա դէմքն այրում,
 Այսերից արեան թորում էր քրտինք:

Եւ ահա յանկարծ փայլով եղեմի
 Իշաւ երկնքից անամպ, լուսաւոր
 Մունետիկն Ասածոյ սուրբ հրաշքների՝
 Փրկչի աղօթած վայրը մենաւոր:
 Հայեացքը չըքնաղ, թովի՛չ ու հեղի՛կ,
 Անյոյզ, լուսաշող ճակատի վերան
 Ոգևորութեան դրոշմուած էր կրնիք,
 Եւ դէմքն էր վառւում տօթ օրուայ նըման:
 Եւ նա Տիրոջ մօտ կանգնեց քով ի քով
 Եւ ոգևորիչ, երկնաշունչ խօսքով
 Խըրախոսում էր արարած խաւարհի
 Ազատչին դէպ գործ վըտմ, քաջարի:
 Եւ ինքն էլ նըման թեթեւ ըստուերին,
 Բայց լեցուն անհուն, երկնատուր շնորհքով,
 Գետին խոնարհեց ծունկերն օդային
 Եւ աղօթում էր մի ջերմ աղօթքով:

Այդ պահուն երկիրն ընկղմուած խոր քուն,
 Անդորրութիւն էր երկնի վրայ տիրում:
 Եւ սատանան էր միայն ապարդիւն
 Տառապում մենակ իշխող խաւարում:
 Նա գիտէր, որ իւր չար իշխանութեան
 Կուռքն է երեւում և մօտ է անկման,
 Որ արդէն մեղսոտ աշխարհի համար

Թագ է պատրաստում և խաչ լուսավառ,
 Նա հասկանում էր—ինչու քրքրանաթոր
 Այն մեծ Անպարտն է աղօթում մենակ,
 Եւ խաւար ոգին ողբում էր անզօր
 Լուսառաք Տիրոջ փառքի յաղթանակ:

Փայլում էր լուսին: Երկնակեաց ոգին
 Ամպերի վրայով շտապում էր Եդեմ:
 Եւ Աղատիչը մօտեցաւ կրքիին
 Աշակերտներին: Օ՛, իրքան վրսեմ,
 Ո՛րքան ազդու էր Նա այդ ժամանակ,
 Ոգևորութեան իրաւիսի կըրակ
 Այդ սուրբ վայրկեանին շողում էր Նորա
 Զըքնաղ, լուսազարդ պատկերի վերայ,
 Ո՛րպիսի պայծառ ցոլում էր փայլով
 Ո՛ղջ կամքը Նորա խորունկ աչերից,
 Հիանում էին աստղեր Նորանով
 Կէս-գիշերային գունատ երկնքից:
 Եւ Ուսուցիչը դարձաւ իր նիրհած
 Աշակերտներին ու դարձեալ ասաց.
 «Ելէք, մերձ է օրն վըշտի, տըրտմութեան,
 Եւ Ժամն է հասել անարգ մատնութեան»:
 Եւ խուլ շաշիւնից սուր-սուսերների
 Նիրհուն պարտեղը իսկոյն ըսթափուեց,
 Եւ չարագուշակ ցոլքում ջահերի
 Մատնիչ Յուդայի չար դէմքը փայլեց...

Թարգմ. Ա. ԾԱՏՈՒՐԵԱՆ